

ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ ЗА БЪЛГАРИЯ

Мисия, визия и стратегия за промяна към добро управление

Голямата цел, която ни обединява в “ДВИЖЕНИЕ ДА БЪЛГАРИЯ“, е да демонтираме корупционния модел на управление на страната, за да сложим край на бедността, да повишим благосъстоянието и качеството на живот на българските граждани.

Нашите цели са:

- Освобождаване на институциите от захвата на олигархията и мафията
- Да изградим независимо и справедливо правосъдие и прокуратура, която да разследва политическата корупция
- Противодействие на корупцията във всичките ѝ форми и особено на политическата корупция
- Независими регулаторни и контролни органи, гарантиращи правилата и санкциониращи картелите и монополите
- Професионална и модерна публична администрация
- Повишаване на благосъстоянието на българските граждани и стимулиране на икономическата активност
- Активно, ангажирано и солидарно гражданско общество
- Служби за сигурност, охраняващи гражданите, а не олигархичните интереси
- Модерно, конкурентно и граждански насочено образование
- България – пълноценен и надежден член в Европейския съюз и НАТО

ПРОГРАМА ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ

Публичните институции трябва да прилагат принципите на доброто управление, включващи върховенството на правото, прозрачността и отчетността на институциите, гражданското участие, интегритет (почтеност) и отговорност на политиците и администрацията. Основната цел е максимално ефективно използване на публичните ресурси за гарантиране сигурността и повишаване на благосъстоянието на българските граждани.

КОНСТИТУЦИОННИ РЕФОРМИ

За овластяване на гражданите

- Въвеждане на конституционните референдуми вместо институцията на Великото народно събрание.
- Въвеждане на гражданска законодателна инициатива (мин. 10 хил. подписа на граждани с избирателни права).

За укрепване на правовата държава

- Радикална съдебна реформа, гарантираща независимо и справедливо правосъдие и реформа на прокуратурата, гарантираща нейната отчетност пред обществото и ефективност в борбата с корупцията и престъпността.
- Въвеждане на индивидуална конституционна жалба, осигуряваща граждански контрол върху дейността на парламента.

- **По-добра защита на правата срещу административен произвол** – отпадане или значително ограничаване на клаузата за необжалваемост на административни актове.

Сектор ПРАВОСЪДИЕ

Визия: Независимо, справедливо и ефективно правосъдие – гарант за правата на личността, осигуряващ ефективен контрол върху злоупотребата с власт, защитаващ гражданите от престъпността, олигархията и монополите, гарантиращ правната сигурност и спазването на договорите

Независим, справедлив и ефективен съд

Цел: Независим и справедлив и ефективен съд, освободен от политически и олигархичен натиск, гарантиращ реален достъп до правосъдие на гражданите

- **Реформа на Висшия съдебен съвет чрез намаляване на парламентарната квота** в съдийската колегия, за да се гарантира принципа за съдийско самоуправление от независим орган, състоящ се в мнозинството си от съдии, избрани пряко от съдии
- **Намаляване на мандата** на ВСС на 3 години.
- **Реална възможност за отстраняване и прекратяване на мандата на членове на ВСС** в случай на системни нарушения на етичните правила и уронване престижа на съдебната власт – **по предложение на органа, който е избрал съответния член**
- **Председателите на ВКС и ВАС** да се предлагат от **съдийската колегия**, а не от пленума на ВСС.
- **Последователно изпълняване на мерките от Актуализираната стратегия за продължаване на реформата на съдебната система** – постоянен мониторинг и отчетност с участието на граждански и професионални организации.
- **Правосъдие за всеки – реален достъп до правосъдие на гражданите:**
- Реална възможност за обезщетение на вредите, причинени на граждани и на юридически лица при или по повод изпълнението /действието/ на подзаконов нормативен акт в периода, преди той да бъде отменен като незаконосъобразен или обявен за нищожен;
- Реална възможност за колективни иски срещу монополите;
- Реформа на заповедното производство – да стане централизирано и електронно, както и съществена част от работата да се осъществява от длъжностни лица с юридическо образование, назначени към съда;
- Промяна на подсъдността по потребителски спорове;
- Намаляване и ограничаване на размера на съдебните такси;
- Реална защита срещу действията по съдебно изпълнение – увеличаване на основанията за обжалване на изпълнителни действия;
- Намаляване на пропорционалната такса при доброволно погасяване на задължението;
- Възможност за обжалване на всички административни актове (вкл. актовете по ЗУТ);

- Въвеждане на **критерии за достъп до ВАС** и регулиране на натовареността на съда, вкл. чрез промяна на подсъдността като първа инстанция по определени дела.
- **Ускоряване на процедурата за достъп до ВКС** – въвеждане на самостоятелна процедура за достъп до върховния съд (certiorari) като определенията за даване на достъп не се мотивират.
- **Увеличаване правомощията на общите събрания** на съдиите във връзка с кадровите и други въпроси като гаранция за самоуправлението на системата.
- **Нова съдебна карта** – оптимизиране на ресурсите на системата и регулиране на натовареността на съдилищата.
- **Въвеждане на електронно правосъдие** – публичност, прозрачност, отчетност и възможност за извършване на процесуални актове и действия в електронна форма. Въвеждане на електронно правосъдие и в дейността по съдебно изпълнение.
- **Пълно прилагане на правото на Европейския съюз**, вкл. чрез по-добра възможност за отправяне на преюдициални запитвания до Съда на ЕС.
- **Реформа на специализираните съдилища** – военни, административни, наказателни – оценка на тяхната натовареност и ефективност и реструктуриране.

Ефективна и отчетна прокуратура

Цел: Прокуратурата – служител на обществения интерес, а не инструмент за натиск срещу бизнес и политически опоненти на силните на деня.

Прокуратурата да преследва корупцията и престъпниците, а не да сключва сделки с тях.

Отчетна прокуратура

- **Периодично отчитане на главния прокурор пред Народното събрание** – упражняване на редовен надзор върху работата на прокуратурата от страна на Народното събрание чрез специална парламентарна комисия – в заседанията открити за обществеността, като бъде изслушан за движението на дела с висок обществен интерес.
- **Намаляване мандата на главния прокурор на 5 години**
В перспектива – Възможност за предсрочно прекратяване на мандата на главния прокурор по предложение на парламента и указ на президента
 Производството стартира по инициатива на $\frac{1}{4}$ от народните представители, подкрепено с мнозинство $\frac{2}{3}$ от всички народни представители на основание тежко нарушение или системно неизпълнение на служебните задължения, както и действия, които накърняват престижа на съдебната власт.
 Производството приключва с издаване на **указ** на държавния глава за освобождаване на главния прокурор.
- **Назначаване на независим заместник главен прокурор за противодействие на корупцията по висшите етажи на властта**
- определя се от пленума на ВСС и се отчита пред него и пред Народното събрание;
- не е пряко подчинен на главния прокурор;
- ръководи специализираната антикорупционна прокуратура (звено)
- подпомага се най-пряко от ГДБОП и ДАНС, Агенция „Митници“, НАП
- **Механизъм за отчетност и възможност за ефективно разследване на главния прокурор**, ако бъде обвинен по време на мандата си в извършването на тежко престъпно деяние

- **Отпадане на предварителните проверки** – ограничаване на възможностите за злоупотреба с власт и натиск върху гражданите и бизнеса и по-добри гаранции за правото на защита в наказателния процес.
- Ефективна прокуратура**
- **Прокуратурата да се фокусира върху обвинителната функция по наказателни дела** и значително да се ограничи участието на прокуратурата в граждански и административни дела.
 - **Да има съдебен контрол от пострадалия и неговите близки по отношение** бездействието на прокуратурата по конкретни дела, както и съдебен контрол върху отказите за образуване на досъдебно производство.
 - **Оптимизиране на ресурсите на системата на прокуратурата** – в момента сме на първо място по брой на прокурорите в ЕС (като процент спрямо населението), на първо място по брой на служителите в прокуратурата и на едно от първите места по брой на полицаите.
 - **Спиране на наказателната давност за периода, в което главния прокурор и други публични лица имат имунитет** – в Наказателния кодекс да се предвиди като основание за спиране на наказателна давност заемането на длъжност, която не позволява срещу лицето да се предприеме ефективно наказателно преследване.

Реформа в Адвокатурата

- Прозрачност в работата на адвокатурата като висшите ѝ органи се задължават да публикуват решенията и протоколите от заседанията си на сайта на ВАДС.
- Прецизно определяне в закона на дейностите, които са изключително в правомощията на адвокатите.
- По-добра уредба на статута на адвокатите и адвокатските дружества.
- ВАДС и ръководните органи на адвокатските колегии се избират чрез електронно гласуване пряко от всички адвокати в страната.
- По-голяма автономия на адвокатските колегии.
- Възможност за създаване на нова адвокатска колегия на територията на съдебния район при наличие на повече от 2000 адвокати без да е необходима санкцията на ВАДС.

Конституционен съд отворен към гражданите

- **Въвеждане на индивидуална конституционна жалба за гражданите** срещу закони, нарушаващи конституционни права – въвеждане на подходящи “филтри” за жалбите (срок, материя)
- **Мерки за осигуряване публичността** на производството пред КС и достъпа на гражданите до заседанията на съда
- **Въвеждане на прозрачна процедура за номинации и избор/ назначаване на конституционните съдии**, който да гарантира, че кандидати с високи професионални и нравствени качества, с независимо публично поведение и с ясно заявени публични позиции по важни конституционни въпроси ще бъдат избирани/ назначавани. Процедурата следва да включва и етап на публично изслушване на кандидатите, в който да могат да участват представители на професионалната юридическа общност, както и представители на гражданското общество.

Сектор ПУБЛИЧНА АДМИНИСТРАЦИЯ

Визия: Добро управление в интерес на гражданите и бизнеса: ефективна и ефикасна публична администрация чрез добри професионалисти, центрове за споделени услуги, електронно управление и достъпни публични услуги.

Цели: Въвеждане на принципите на доброто управление: прозрачност, ефективност, отчетност, включване на гражданите и бизнеса, граждански контрол върху администрацията.

- **Без партийни назначения:** въвеждане на професионален и политически неутрален модел в публичната администрация, базиран на единен подбор, развитие, основано на качествата и постиженията, обективен конкурсен избор, единна система за годишна оценка на работата и механизми за ротация, вкл. в администрацията на ЕС и НАТО.
- **Защита срещу монополите** и гаранции за конкурентна икономика.
- **Гаранции срещу зависимости** от олигархията и тоталитарните служби за сигурност: периодични проверки за интегритет и зависимости.

Независими, прозрачни и отчетни регулаторни и контролни органи“

Цел: Регулаторни и контролни органи, които защитават публичния интерес и са свободни от корупционни зависимости и конфликт на интереси.

- Въвеждане на правила за избор и назначаване на техните членове, които включват механизъм за публично номиниране и изслушване на кандидатите, възможност на НПО да дават становища и да наблюдават процеса, **периодична отчетност** на тяхната дейност пред ресорна комисия в парламента с участие на представители на гражданското общество.
- За всички изборни регулаторни и контролни органи да има **ограничения в броя на мандатите**, за които могат да се избират техните членове.
- Въвеждане на **случайно разпределение** на всички проверки с цел избягване на институционален натиск върху бизнеса.
- **Периодични проверки за интегритет и зависимости**
- **Обществено участие** в дейността на регулаторните и контролни органи чрез обществени/граждански съвети
- Въвеждане на механизъм за **търсене на отговорност** от колективни регулаторни и контролни органи

Направление “Антикорупция“

Цел: Защита на гражданите срещу корупцията и лошото управление, пълно разследване на политическата корупция за последните десетилетия

- **Изграждане на единен и централизиран антикорупционен орган**, който да разследва корупцията по високите етажи, да извършва проверки за конфликт на интереси и да прави оценка на корупционния риск, да проверява имуществените декларации на лица, заемащи публични длъжности;

- **Ефективно разследване на случаи със сериозни съмнения за политическа корупция – КТБ, АЕЦ “Белене“, “Южен поток”, „Яневагейт“ и др.**
- Въвеждане на система за анализ на риска към антокорупционния орган, чрез която да се оценяват рисковете от корупция на база на данни, извлечени от редица източници като НАП, ГРАО, Имотен и Търговски регистър, регистър за обществени поръчки, декларации към Сметна палата.
- **Укрепване на структурата и функциите на инспекторатите по Закона за администрацията** в изпълнителната власт, които да извършват проверки за конфликт на интереси на държавните служители.
- **Укрепване капацитета на Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество** и намаляване на прага за стратиране на производство (при констатиране несъответствие в доходите над 20 000 лева и липса на законен източник на средствата).
- **Въвеждане на редовни проверки за интегритет и зависимости** на лица на ръководни длъжности в администрацията и специалните служби.

Направление „По-добро регулиране и намаляване на административната тежест“

Цел: Въвеждане на цялостна Програмата за по-добро регулиране България: 2017 – 2020 г.: по-открит и по-прозрачен процес на вземане на решения, по-добро качество на новото законодателство, постоянен и съгласуван преглед на действащото законодателство.

- **Инициатива „Имате думата“:** отворяне на процеса на разработване на политиките за по-голям обществен контрол и гражданско участие чрез новите информационни технологии, където предложенията за регулиране ще могат да бъдат проследявани, провеждане на открити и лесно достъпни обществени консултации в структуриран вид, даване на обратна връзка към участниците и отчет за приетите и неприети приноси.
- **Инициатива за дерегулация „По-малко значи повече“:** премахване на всички регулации от нормативната уредба, които не са прилагани в последните 5 години.
- **Инициатива за дерегулация „Първо оценявай“:** включва въвеждането на механизъм за непрекъснато наблюдение на резултатите от прилагането на българското законодателство и извършване на широко последващо оценяване на действащото законодателство с цел намаляване на неговия обем и опростяване на правилата – с участието на всички заинтересовани страни (гражданското общество, бизнеса и синдикатите).
- **Инициатива „Мисли първо за малките!“:** има за цел популяризиране и практическо въвеждане на оценката на въздействието спрямо нуждите на малките и средните предприятия.
- **Намаляване на административната тежест:**
- Задължаване на администрацията да не изисква нотариални заверки на декларации, удостоверения и т.н.
- Забрана за администрацията да изисква документи, които самата тя е издала или има достъп до тях.
- **Практическо прилагане на оценката на въздействието на законодателството** за постигане на по-добра и ефективна правна регулация:

- Обхваща всички законопроекта и нормативни актове на Министерския съвет, както и законопроекта на народните представители;
- Електронизиране на нормативната уредба и автоматично откриване на противоречия.

Направление „Регионално управление и местно самоуправление“

Цел: Управлението на общината и областта по-близо до гражданите – укрепване капацитета на местното самоуправление и регионалното управление за изработване на политики в интерес на гражданите като предпоставка за ефективна децентрализация и въвеждане на принципа на субсидиарност.

Общината – близо до гражданите

- **Укрепване административния капацитет** на общините преди да се премине към децентрализация;
- Подобряване на административните услуги за гражданите – въвеждане на услуги на „една гише“;
- **Бюджетна и данъчна реформа** с цел осигуряване на необходимите собствени приходи за изпълнение на прехвърлените отговорности на местните и регионалните власти;
- Възлагане на нови правомощия само срещу осигурено финансиране;
- По-висока ефективност на звената „Сигурност“ (Общинска полиция).

Административно-териториална реформа

- **Превръщане на областните съвети за развитие в истински колективен съвещателен орган** на областния управител и на правителството (вкл. отделните министерства) по проблеми, свързани с благоустройството, образованието, развитието на инфраструктурата, здравеопазването. Областните съвети трябва да осигурят възможностите на общините на съответната област да координират своята дейност, да вземат решения, свързани с идентифицирането на общите проблеми, с планирането и развитието, а така също и съвместната работа по осъществяването на проекти с регионално значение.
- **Намаляване броя на областите**, съчетано с укрепване капацитета на областните управи да провеждат истински регионални политики;
- **По-добра координация** между областните управи и съответните министерства, които имат регионални структури;
- **В перспектива – въвеждане на второ ниво на самоуправление** с по-голяма демократична легитимност и отчетност пред регионалната общност.
- **Повишаване капацитета на областните администрации да провеждат регионални политики.**
- **Въвеждане на споделени услуги** – извеждане на общата администрация в няколко регионални центъра.

ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ

Цел: Активни граждани и ангажирано гражданско общество, отстояващи обществено значими каузи, насърчаващи гражданската солидарност, участващи в изработването на публичните политики и решения

Референдуми и граждански инициативи:

- **Национален референдум:** намаляване на изискването за брой подписи на 100 000 за необвързваща парламентарна инициатива и на 250 000 за обвързващата инициатива;
- **Увеличаване на срока** за събиране на подписи за национален референдум (напр. 6 месеца);
- **Да се редуцира изискването за кворум за задължителност** (валидност) на референдумите до 20-25% от имащите право на глас;
- **Ограничаване на изискването** за предоставяне на голям обем лични данни (напр. да не се изписва цялото ЕГН, а само рождената дата);
- **Възможност за събиране на подписи онлайн** в защитена среда (по подобие на възможностите при Европейската гражданска инициатива);
- **Да се въведат по-прецизни правила за информационната кампания**, които да осигуряват балансирано представяне на позициите и достъп до надеждна, пълна и проверима информация.
- **Възможност за гласуване на референдуми по електронен път**

Гражданско участие:

- **Въвеждане на гражданска законодателна инициатива** (минимум 10 000 подписа на граждани с изборителни права).
- **Въвеждане на онлайн петиции до държавните органи**, които да са задължени да ги разгледат.
- **Активно участие на гражданите в работата на парламентарните комисии** и други публични органи с възможност да се влияе върху процеса на вземане на решения.
- **Активно участие на представители на гражданското общество** в обществени консултативни органи към различни институции.
- **Съвместни инициативи между институциите и организациите** на гражданското общество по конкретни обществени проблеми.
- **Развитие на съпътстващата инфраструктура и мрежа** в подкрепа на организациите на гражданското общество и инициативи (осигуряване на механизми за публично финансиране на НПО, създаване на ресурсни НПО-центрове).
- **Подкрепа на доброволчеството** чрез създаване на благоприятна правна рамка и подходящи стимули.
- **Подкрепа на социалното предприемачество** като израз на гражданската солидарност и отговорност.

Сектор ОБЩЕСТВЕН РЕД, СИГУРНОСТ и ОТБРАНА

Визия: Защитена България в сигурна Европа: повече сигурност за всички български граждани и укрепване на евроатлантическото партньорство, ефективна превенция на външни заплахи с регионален характер.

Направление „Обществен ред и разследване“

Цел: Деполитизация на МВР, превръщане на институцията в гражданско

ведомство, подлежащо на обществен контрол, ефективно провеждащо основните си функции по опазване на обществения ред и разследване на престъпността.

- **Деполитизация на МВР:**
- Поетапна структурна независимост на дирекциите с полицейски правомощия от политическото ръководство – чрез поетапното им извеждане им като държавни агенции към МВР (по подобие на НАП и Агенция „Митници“ към МФ);
- Премахване на функцията на „Главен секретар“ на МВР. Присъствието на главен секретар на полицията в МВР е еманация на политизацията на полицията – сливане на полиция и политика.
- Реформа на системата за човешките ресурси в МВР и службите с фокус върху ясни и дългосрочни принципи за кариерно развитие и израстване – слага се край на политизацията в кариерното израстване.
- По-нататъшно изграждане на независими, но отчетни контролни органи – Инспекторат и Вътрешна сигурност. Отделянето на дирекциите в държавни агенции ще направи още по-важна контролната функция на Инспекторат и Вътрешна сигурност.
- **Изваждане от МВР на всички несвойствени дейности** и обособяването им центрове за услуги (издаване на документи за самоличност; регистрацията на МПС).
- **Оптимизиране на дейността** на Академията на МВР, Медицинския институт, Националният институт за криминалистика и криминология.
- **Закриване или прехвърляне на звена към Министерския съвет**, които нямат реален принос за осъществяване на функциите на МВР (почивни бази, спортни бази и др.) – освобождаване на МВР от издръжката на бази за спорт и отдих, като бъдат оставени на разположение само онези, които са пряко свързани с физическата подготовка на униформения състав.
- **Ограничаване на битовата престъпност.** Фокус върху рецидивисти, уязвими групи, региони, и престъпления със значителен ефект върху обществото, би постигнало много по-сериозен резултат върху намаляване престъпността, отколко разпръскване на огромни популстски ресурси от типа „полицай във всяко село“.
- **Уязвими райони:** фокус върху уязвими райони и населени места с високи нива на престъпност – 600 допълнителни патрула и програма за видеонаблюдение.
- **Уязвими групи** – програма за превантивна работа с уязвими групи, които са повторни жертви на престъпления: специална програма за работа с възрастни хора.
- **Работа с рецидивисти в уязвими райони.**
- **Фокус върху общественно-значими престъпления** (напр. телефонните измами или кражби на части на коли – създаване на специализирани структури с участие на полиция и други регулаторни органи, които да противодействат).
- **Подобряване на ефективността и взаимодействието** със звената „Сигурност“ в общините (Общинска полиция).
- **Реформа на системата за пътен контрол: пътна полиция и безопасност в полза на хората:**
- **Модернизация на Пътна полиция** чрез внедряване на нови технологии за контрол и обработка на наложени санкции;
- **Увеличаване ефективността на превенцията**, чрез нарастване на броят на наложени санкции;

- **Увеличаване на ефективно наложените санкции** чрез пълно внедряване на система автоматично налагане, обработка, и събиране на глоби, вкл. и електронно уведомяване и събиране;
- **Намаляване на възможностите за корупционни действия** на служители чрез ефективно прилагане на системата за видеоконтрол;
- **Подобряване на професионализма и отношението към гражданите** при извършване на пътния контрол.
- **Гранична сигурност и модерни граници:**
- **Модерен граничен контрол в услуга на бизнеса и хората:** Разширяване на ГКПП Маказа, Кулата и Дунав мост – 1 и 2, с цел намаляване на опашки и чакане; допълнителни електронни гишета по летищата;
- Използване на средствата от ЕС за **техническо оборудване, подобряване на инфраструктурата** по границата, условията на работата на служителите, и противодействие на корупцията;
- Довършване на единна **интегрираната система от сензори** за наблюдение на границата с Турция и развиване на система в критични участъци на границата със Сърбия;
- **Подобряване на мобилността** на Гранична полиция и ОДМВР по границите чрез подобряване на пътната инфраструктура по границите и оборудване с повече от 450 нови автомобили;
- **Разширяване на пълномощията на Българската армия** за съвместна дейност с МВР по охрана на границата в кризисни миграционни ситуации и при завишена сезонна миграция в летните месеци (проверка на документи и задържане до пристигане на органите на МВР в 30 км зона).
- **По-добро взаимодействие с Европол и Евроджъст, а в перспектива – и със Европейската прокуратура** при разследване на трансгранична престъпност.
- **Укрепване капацитета на ГДБОП** относно разкриването на тежката организирана престъпност и периодични проверки за интегритет и зависимости на служителите.
- **Разширяване на възможностите за граждански контрол върху дейността на министерството** – въвеждане в Закона за МВР на задължението за публичен годишен доклад на министъра пред Народното събрание.
- **Реформа в КАТ регистрация – край на опашките.**
- Електронна свързаност на регистъра на КАТ и отпадане на повечето хартиени документи за регистрацията на МПС;
- Регистрация на „едно гише“, по електронен път и за минути;
- Модернизиране на центровете на регистрация и инвестиции в системи за преглед на автомобили, които гарантират безопасни автомобили.
- **Бюджетна реформа в сектор сигурност.** Настоящите бюджети на МВР и службите са небалансирани, с минимални средства за издръжка и капиталови инвестиции. В резултат на това те са технологично остарели и с неадекватни възможности да противодействат на съвременните заплахи. В МВР ежегодно има недостиг за минимално необходимите средства и се прибегва до дарения от общини.

Направление „Сигурност“

Цел: Интегриран и ефективен сектор за сигурност, подлежащ на парламентарна и гражданска отчетност, работещ в партньорство със специалните служби на страните в ЕС и НАТО.

- **Институционализиране на разузнавателната общност** и създаване на възможности за координация и обмен на информация между тях при политическото ръководство и стратегическото планиране, осъществявано от Съвета за сигурност към Министерския съвет.
- Създаване на позиция **Директор „Разузнаване и сигурност“** към МС с функции по интеграция на информационните продукти на специалните служби и координация на международното сътрудничество в областта на разузнаването и контрарзузнаването (в тясна връзка със структурите на НАТО по разузнаване и сигурност и съответните структури в ЕС, със съюзниците и партньорите).
- **Закриване на Националната служба за охрана** и прехвърляне на състава ѝ след проверка за зависимости и интегритет към МВР в служба „Жандармерия“.
- **Премахване на разследващите функции в ДАНС и превръщането ѝ в информационна служба.**
- **Въвеждане на пълноценен парламентарен и обществен контрол и отчетност** върху дейността на всички специални служби – ДАНС, ДАР, СВИ, ДАТО.
- **Въвеждане на периодични проверки за зависимости и интегритет** на служителите и ръководните длъжности в специалните служби.
- **Лустрация от второ поколение в службите за сигурност**, като сегашните възможности, свързани с проверка за принадлежност към ДС и РУМНО – що се отнася до достъпа до класифицирана информация, бъдат разширени и свързани с проверките за интегритет и заемането на ръководни длъжности.
- **Обединяване на военното разузнаване и военното контраразузнаване** (понастоящем в структурата на ДАНС) в служба „Военна информация“ към Министерство на отбраната.
- **Подобряване на контрола върху специалните разузнавателни средства и ограничаване на произволното им използване.**
- **Изграждането на секретариат към Съвета по сигурността**, освен че ще подобри координацията между службите, ще подобри и контрола върху тях.
- **Разширяване на пълномощията на Омбудсмана** на Република България да осъществява независим мониторинг върху разглеждане на жалбите от граждани към служители на МВР.

Направление „Отбрана“

- **Ефективен подбор, оценка и обучение**, водещи до развитие най-важия ресурс в отбраната – хората, подобряване на заплащането и материалната база на военнослужещите и цивилните служители, ефективна ротация в структурите на НАТО и ЕС, други многонационални структури с българско участие.
- **Ускорено включване на основни елементи от въоръжените сили в структурата на силите на НАТО и ЕС**, определяне на национални структури за трансформирането им в многонационални и доманкингване на нови многонационални звена (афилиране на втора бригада към Многонационална дивизия „Югоизток“, развитие на бригадата „Специални сили“ като

многонационална бригада, създаване на многонационални звена за морска сигурност и въздушен суверенитет).

- **Реализация на балансирана програма за модернизация** с максимално използване на съвместно придобиване и поддържане на нова техника с други съюзни държави в партньорство с агенциите на НАТО и ЕС за постигане на съвместими и реални отбранителни способности. Достигане на 2 % разходи за отбрана спрямо БВП до 2024 г., според приетите ангажменти в рамките на НАТО.
- **Повишаване на оперативната съвместимост и готовността на силите**, чрез редовно участие в многонационални учения и при необходимост в международни мисии на НАТО и ЕС за защита на националните и общи интереси (подмяна на бойните самолети с платформа, напълно съвместима с изискванията на НАТО; гарантиране на съвместима въздушна и морска картина; модернизация на системите за управление и разузнаване за съвместимост и възможност за федериране в НАТО и ЕС мрежи, гарантиране на кибер устойчивост на информационните системи).
- **Ускоряване изграждането на доброволния резерв**, вкл. кибер резерв и развитие на способности за военна поддръжка на гражданските власти при извънредни ситуации при специализация на Центъра на компетентност на НАТО по управление на кризи в противодействие на хибридни заплахи и реагиране в извънредни ситуации.
- **Подкрепа на индустрията и изследователските звена** за активно участие в проекти на НАТО и ЕС, интеграция в отбранителната индустриална база на евроатлантическата общност чрез механизмите на Индустриалния форум.

Направление „Защита на населението и инфраструктурата“

- Оптимизиране работата по спешни повиквания на тел. 112 с фокус на бърза и ефективна интегрирана реакция на екипите на базата на гъвкаво финансиране.
- Интеграция на системите за действие в извънредни ситуации на централно и местно ниво, вкл. с гарантиране на военна поддръжка на гражданските власти.
- Решително повишаване на устойчивостта на критичната инфраструктура и бързо възстановяване при извънредни ситуации в тясно сътрудничество с НАТО и ЕС, използване на експертизата на домакинствания у нас Центъра на компетентност на НАТО по управление на кризи и възстановяване.

Сектор ИНФОРМАЦИОННО ОБЩЕСТВО

Електронна идентификация

- Придържане към ангажмента за **електронни лични карти от 2018**. Внедряване на е-идентификация във всички администрации. Законодателни промени за осигуряване на приложимост на електронни лични карти навсякъде.
- Интеграция със здравна карта, СУМПС, и др. идентификационни документи и оперативна съвместимост между всички системи, работещи с карти.

Електронно управление

- **Трансформиране на удостоверителните услуги във вътрешноадминистративни** – над 60% от предоставените административните услуги са всъщност удостоверения, които една администрация предоставя на гражданите и бизнеса, които от своя страна предоставят на друга

администрация или доставчик на обществени услуги. С въвеждането на електронното управление тези услуги ще отпаднат и ще бъдат трансформирани във вътрешноадминистративни, като по този начин 60% от административната тежест върху граждани и бизнес ще отпадне.

- Реализиране на **принципа за еднократно събиране на данни** – администрацията да не изисква данни, които вече веднъж е събирала за дадено физическо или юридическо лице.
- **“Електронни по подразбиране”** – всеки процес в администрацията трябва да бъде изграден като електронен процес. Добавяне на такова изискване към оценката на въздействието на нормативните актове, така че всеки нормативен акт да предполага електронни процеси по подразбиране.
- **Електронни услуги за гражданите и бизнеса** – електронизиране на административни услуги, приоритизирани по брой на предоставянията
- Повече контрол върху Държавното предприятие “Единен системен оператор” от страна на съвета на главните информационни мениджъри.
- **Трансгранични електронни услуги** – реализиране на електронни услуги, работещи за всички граждани на Европейския съюз, включително възможност за български граждани да ползват електронни услуги в други държави-членки, чрез националната схема за електронна идентификация.
- Въвеждане на **Главен Информационен мениджър (ГИМ)** в основните структури на публичното управление с отговорности за ефективност на инвестициите, функционирането и кибер устойчивостта на информационните и комуникационни системи и създаване на Съвет на ГИМ към МС
- **Регистър на всички електронни услуги.** Портал за е-услуги egov.bg трябва да бъде единна входна точка до всички електронни услуги. За целта е нужна промяна на наредбата за административния регистър, така че в него да се вписват всички метаданни за е-услуги и е-регистри, порталът да черпи данни от него.
- **Електронно деловодство.** Задължаване на администрацията за използване на изцяло електронна вътрешна кореспонденция.
- **Всеки нормативен акт за въвеждане на конкретна политика да дефинира измерими цели, които да се отчитат автоматично на шестмесечен интервал.** Поетапно въвеждане на политики, основани на данни във всички сфери на законодателството. На отчетен интервал ако целите не са постигнати, следва модифициране на нормативния акт.
- **Реформа на Имотния регистър за улесняване на достъпа** – издаване на удостоверения за тежести онлайн, създаване на сигурен процес по вписване на сделки. Изграждане на връзка с кадастъра. Постепенно отпадане на удостоверенията за тежести и превръщането им във вътрешноадминистративни услуги
- **Интеграция на вътрешните информационни системи** с цел избягване на обмена на информация чрез писма, което води до загуба на информация и грешки.
- **Електронизиране на всички регистри.** След реализиране на проект за изработка на базов регистър, въвеждането му.
- **Контрол на спазване на Закона за електронното управление (ЗЕУ).** В момента разпоредбите на закона не се спазват, няма контрол. Предстои надграждане на десетки системи и регистри. За да функционира създадената Държавна агенция „Електронно управление“, за да контролира ефективно и да изгради капацитета си, е нужна политическа воля. Ако електронното

управление не е фокус и няма отговорен за него, структурата може да остане нефункционираща, макар да има законови правомощия.

- **Държавен “облак”** – реализиране на икономия от мащаба чрез въвеждане на държавен облак с няколко центъра за данни, съгласно Закона за електронното управление.

Секторни политики за е-управление:

- **е-здравеопазване:** въвеждане на електронен здравен запис, електронна рецепта, електронно направление, единен електронен здравен портал
- **е-образование:** електронизация на регистрите в сектор “Образование”. Въвеждане на електронен прием в учебни заведения и електронни дневници. Предоставяне на електронно учебно съдържание без необходимост от хартиен еквивалент.
- **е-пътна полиция:** автоматизирани проверки за правоспособност, гражданска отговорност, годишен технически преглед, включително чрез стационарни и мобилни камери. Разширяване на обхвата на камерите и електронните фишове и на институциите, които могат да извършват контрол чрез тях.
- **е-данъци:**
 - Проверка и заплащане на всички данъци онлайн, използвайки националната схема за електронна идентификация в допълнение на КЕП и ПИК на НАП
 - Улесняване на подаването на годишна данъчна декларация чрез автоматичното ѝ попълване въз основа на получени от НАП сведения.
 - Предоставяне на възможност за връзка между счетоводни софтуерни продукти и системите на НАП за автоматично подаване на необходимите отчети.
 - Въвеждане на единна точка за подаване годишни финансови отчети.
 - Пилотна интеграция с търговски банки за автоматизирано доброволно събиране на финансова информация, както и автоматично заплащане на данъци, което да премахва нуждата от редица декларации, по примера на Естония.
- **е-митници:** електронизиране на всички митнически услуги за физически и юридически лица, както и вътрешните процеси
- **е-обществени поръчки:** пълна прозрачност на обществените поръчки, подаване и обработване на документи изцяло по електронен път. Въвеждане на типови задания за обществени поръчки, Задаване на индикатори за представяне
- **е-природа:** представяне чрез интерактивни онлайн карти на всички пространствените данни за състоянието на околната среда, управлението на природните ресурси и свързаните с тях административни процедури.

Електронна антикорупция

- Изцяло електронни обществени поръчки с типови задания
- Случайно разпределение на всички вписвания в регистри и всички проверки на контролни органи
- Пълна отчетност на действията във всички регистри и системи.
- Въвеждане на система за анализ на риска към антокорупционен орган, чрез която да се оценяват рисковете от корупция на база на данни, извлечени от редица източници като НАП, ГРАО, Имотен и Търговски регистър, регистър за обществени поръчки, декларации към Сметна палата и др.

Отворени данни

- **Данни в реално време.** Изработване на автоматизирано предоставяне на отворени данни в реално време от всички информационни системи и събирането им в портала за отворени данни.
- **Ангажимент към продължаване на процеса по отваряне на данни.** България заема водещите места по отворени данни в Европа, но прогресът лесно може да бъде обърнат. Задължително е да продължи работата с администрациите по отваряне на данни, включително чрез приоритизиране на масиви от данни от Министерския съвет.
- **Оптимизация и въвеждане на стандарт за събиране на данни.** В момента голяма част от наличните отворени данни не са в оптимален за работа вид и не са достатъчно полезни.
- **Повишаване на капацитета** за работа с данни в администрацията
- **“Отворени по подразбиране”** всички данни и документи на държавни органи и техните администрации трябва да са публични по подразбиране, освен ако няма конкретно правно основание за противното.

Електронно гласуване

- **Въвеждане на дистанционно електронно гласуване.** Изпълняване на изискванията на Изборния кодекс за въвеждане на дистанционно електронно гласуване за изборите за Европейски парламент през 2019 година. Изграждане на софтуерна и хардуерна инфраструктура за проверждане на експериментални и пилотни гласувания.
- **Фокус върху сигурността и прозрачността на системата** – задължителни одити на системата, използване на изцяло отворен код с цел пълна проверка от страна на граждани с експертни познания в сферата на информационната сигурност.
- **Експериментално използване на системата за електронно гласуване за обществени консултации** – организирането на референдуми е скъп и тромав процес. Системата за дистанционно електронно гласуване може да бъде използвана както за провеждане на обществени консултации по важни актуални въпроси.

Киберсигурност и киберустойчивост

- Изпълнение на националната стратегия за киберсигурност
- Анализ и одит на ключови съществуващи системи за проблеми с информационната сигурност
- Въвеждане и спазване на високи стандартни за информационна сигурност при изграждане и надграждане на системи в държавната администрация.
- Изграждане на държавен облак с няколко центъра за данни, отговарящ на съвременните изисквания за киберсигурност.

Цифрови права

- **Защитата на личните данни** и неприкосновеността на личния живот – Всички цифрови услуги и уреди трябва да предоставят възможност сами да решаваме дали и как нашите лични данни ще се обработват и адекватни нива на прозрачност и сигурност при обработката на данни. Всички държавни регистри трябва да предоставят пълна отчетност на достъпа до данните.

- Гарантиране на **отсъствието на неконтролирани мерки за наблюдение и подслушване** – съхранението на лични данни, подслушването и наблюдението трябва винаги да бъдат подложени на надеждна и независима оценка за необходимост и пропорционалност.
- Защита на **правото да се използва криптиране** – криптирането на личната комуникация е право, което осигурява защитата на личният живот онлайн.

Цифров пазар

- **Актуализация на авторското право** с цел да се подпомогнат авторите, стартиращите компании, онлайн обучението, дигитализирането на културното наследство и др.
- Създаване на сигурна правна рамка за извличане на данни, премахване на пречки пред цифровизация на културно наследство, допълнителни възможности за получаване на възнаграждение за авторите.
- Материали и технологии създадени като резултат от обществена поръчка и платени с публични средства да бъдат обществено достояние или под свободни лицензи.
- Активно участие в усилията за постигане на **единен цифров пазар** в рамките на Европейския съюз

Свързаност

- Мрежова неутралност – Интернет е изграден на принципите на **отвореността и равнопоставеността**. Тези принципи са основната причина той да се превърне във фундаментална инфраструктура и предпоставка за развитието на образованието и икономиката. Тази неутралност трябва да бъде гарантирана и в бъдеще.
- Достъп до интернет в по-малките отдалечени населени места и свободен честотен спектър – добрата свързаност в селските райони е предпоставка за качествено образование, шанса за конкурентен бизнес и достъпът до разнообразни източници на информация.